

F 24
1888

ს ე ა ტ რ ი

საყოველ-კვირად სალიტერატურო და სახეატურო ზაზეთი

1888 წელსა

№ 46—47

დეკემბერი 11

გაზეთი ღირს: ერთის წლ. 5 მან.,
ნახევ. წლ. 3 მ., ცალკე № 15 კ.
ხეის მოწერა მიიღება: თბილის-
ში რედაქციის კანტორაში. ფოთ-
ში შესარიონ კალანდაქესთან, ად-
რესი გარეშე მცხოვრებთათვის: Ти-
лисѣ, въ редакцію газеты
"ТЕАТРЪ". გაზეთი ისყიდება:
თბილისში, ჩარკვიანის წიგნის მაღა-
ზიაში და ბ-ნ ხიდველთან—გო-
ლოვინის პროსპექტზე.

საგაზეთოდ დანიშნული წერი-
ლები (კორექსპონდენცია) გარკვე-
ვით უნდა იყოს დაწერილი. თუ სა-
ჭიროება მოითხოვს წერილებს რე-
დაქცია შეასწორებს. რედაქცია არა
კისრულობს წერილების უკან გაგ-
ზავნას და მათ შესახებ მიწერ-მო
წერას.

ყოველ წერილში უნდა იყოს
მოსწეხებული: სახელი გვარი და
საცხოვრებელი ადგილი დამწერისა

ეს ნომერი ღირს 20 კაპ.

გაზეთი „თეატრის“ რედაქციისაგან.

ჩვენი გაზეთის პირველ ნომერში წ ღ ი უ რ ხელის მომწერლებს ალუ-
თქვით საჩუქარი, დანიშნული საჩუქრის მაგიერ ხელის მომწერლებს გაეგზავ-
ნებთ ამ თვის ოცში „ბ ე დ ღ ი ს ქ ა რ თ უ ლ ი კ ა ლ ე ნ დ ა რ ი“ ბ-ნი
გ. ჩარკვიანის-მიერ გამოცემული.

გაზეთი «თეატრის» წლიური ხელა სმომწერთ 1889
წელში გაეგზავნება საჩუქრად თამარ დედოფლის სურნა-
თი, ფერადი წამლებით ნახატი სურათი იქნება სიკძით ნა-
ხნევიარი ადლი, სიგანიო—ექვსი გოჯი.

ახალი ამბები.

საქართველოს კალენდარი ვ. გუნიას-მიერ გამოცემული
უკვე გამოვიდა და გარდაეცა „წერა კითხვის გამავრცელებელ
საზოგადოების“ წიგნთ საცავში—გასასყიდად.

ამ კვირას ფორკატტის თეატრი ოთხი დღის განმავლობაში დაკეტილი იყო. როგორც ხმები ისმის, ბ-ნს ფორკატტის თეატრის ქირა ვერ შეუტანია და თეატრის გამგეობას ელექტრონული სინათლე აღარ მიუციათ.

სასახლის ქუჩაზე, ერთს პატარა რუსის ბიჭს ეკიდა თუნუქის სხვა-და-სხვა ნივთები და გამწარებული ტიროდა. ამ ყმაწვილის გულ-ამოსკენილ ტირილმა მიიქცია ყურადღება მიძომ-სვლელთა. აღმოჩნდა, რომ ბ-ნს აბ—ანცს, დიდი მალაზიების პატრონს, ორი კვირის წინად ეყიდნა იმ პატარა ბიჭისაგან თუნუქის სანაფთე ექვს შაურად. ამ კვირას კიდევ აეღო ამვე ბიჭისაგან საშაქრე, ღირებული ოთხ აბაზათ და ფულის მაგიერ გამოეტანა და მიეცა წინად ნაყიდი სანაფთე. პატარა ბიჭი შინ ვეღარ წასულიყო: «ხაზენი მომკლავსო». ბ-ნი აბ—ანცი პასუხად ამობოდა: სანაფთე გატეხილი აღმოჩნდა და ამ საშაქრეს იმაში ვიღებო (!!!)

ამაზე მეტი «ნემსის ატყავეობა»-ლა იქნება?.. ექვს შაურიან ნივთში, ვითომ და გატეხილში, ისევ ექვს შაურიანი ახალი რამ, რომ აეღო—არავის არა ეთქმოდა-რა, თორემ რასა ჰგავს პატარა ბიჭის, და ისიც სხვის მოჯამაგირის, გაცარცვა...

კაცი რომ დაფიქრდეს, ეს პატარა ფაქტი კარგად, ნათლად, გვინატავს ზოგი ერთების ყოფა-ცხოვრების და სიმდიდრის საღსარს.

სხოვრება და თეატრი.

სამშაბთს მოხდა წლიური კრება «წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებისა». ხალხი, ჩვეულებისამებრ, ნაკლები დაესწრო და დამსწრეთა შორის თქვენ დაინახავდით სამსა თუ ოთხს, შუახნის ვაჟკაცებს, დანარჩენი სულ ახალგაზღობა, წერილ-ფეხობა იყო. თეთრის თმით შემოსილმა მოხუცებმა აღარ გააბედნიერეს ჩვენი კრება და მოგვაკლეს ის გამხნეება, რომელიც აუცილებლივ მოსდევს ხოლმე, როდესაც ნორჩი

ახალ-გაზდა თუ დასრულებული ვაჟკაცი ჰხედავს ხანგადასულის მოხუცს, საზოგადო საქმის უღელში თავ-ამოყოფილს და მაშვ-რალს, ბურთი და მოედანი ქვეყნის სამსახურისა ამ კრებაზე დაჩ-ჩა ახალგაზდობას და მათ შორის უმთავრესად ბ. ანდრია სოლომონის-ძე ლუღაძეს. სამშაბათის კრება თითქო ბენეფისი იყო ბ. ანდრია სოლომონის-ძისა და, უნდა მოგახსენოთ, ჩინებული შეთაბეჭდილება მოახდინა საზოგადოებაზე ერთხანად მინცა. მე-რე-კი თვის მოუთმენელობით თითონვე გააუგემურა და გააქარ-წყლა ეს შეთაბეჭდილება, ასე რომ ძირს, ჯამში, კარგი აღარა დაიტოვა-რა.

მაგრამ დავიწყოთ ჯერ-ჯერით. თავდა-პირველ ბ. მდივანმა წაიკითხა ჟურნალი შარშანდელ კრების ნალაპარაკებისა და გარ-დაწყვეტილებისა. კრებამა ნახა, რომ ყოველივე უმთავრესი და საყურადღებო საგანი, აღძრული შარშან, საკმაოდ ვრცლად და გამოუკლებლივ ჩაწერილი იყო ჟურნალში და ამიტომ დასამა-ტებელი აღარავისა ჰქონია-რა. ამის გამო, ჟურნალის შემდეგ წა-კითხულ იქმნა წლიური ანგარიში საზოგადოების მოქმედებისა.

გათავდა თუ არა, ანგარიშის კითხვა, ბ-მა ანდრია სოლო-მონის-ძე ლუღაძემ დაიჭირა კარგა მაღალი კათედრა დი მოჰ-ყვა ჰქეასა და ქუხილს ანგარიშის წინააღმდეგ. ბ. თავმჯდომა-რემ სრული თავისუფლება მისცა ორატორს—ეთქვა, რაც-კი რამ სათქმელი აქვს, და ჩასულიყო ბოლომდე ისე, რომ არა-ვის სიტყვა არ ჩამოერთმია. სოლომონ ანდრიას-ძემ სრულიად ისარგებლა ამ თავისუფლებით, ჩაუდგა კვალში ანგარიშსა და სულ ზურგზე ბოლი აადინა მთელის გამგეობის მოქმედებას და ისეთი იერიში მიიტანა თვით «ანგარიშზე», რომ ამის ფურცელთა ნაფლერთებით და ნაფხრეწებით აივსო მთელი დარბაზი კრებისა — აღარ დარჩა ფურცელი ფურცელ-ზე სტრიქონი, სტრიქონზე და ასო ასოზე. ომი იყო მეტად სასტიკი, ცხარე და ამავე დროს მეტად სამხიარულო და გულ-გასაყოლებელი.

ლაპარაკისა და ბასის ხრიკებიც საუცხოვო გამოიჩინა ბ. ანდრია სოლომონის-ძემ: ხან ახმალღებდა ხმასა და სჰეკდა, როგორც მენი, ხან კოტა ძირს დაუშვებდა, და მაშინ მისი ხმა

მოგავონებდათ გრგინვასა და ზარს მოშორებული ომისას, ხან-კი სრულებით დაბლა დასწევდა ხმასა, და მისი სიტყვები ისე ჰხედებოდა ყურსა, თითქო საამო შტეენა სალამურისა. ამ არატორულს ხერხსა და ხრიკებს დაუმატეთ ცვალებადობა მისის მოძრავის სახისა, რომელიც ხან საშინელის მრისხანებით გამოიყურებოდა, თითქო გაჯაგრებული ლომია, — ხან გაათრეულ ვეფხვით შეჰბღვერიდა გამგეობის საცოდავ წევრთა, ხან კი გადიყრიდა შუბლიდამ ღრუბელსა და გამოანათებდა მხიარულად, სიცილით, ღიმილით და სხვანი; დაუმატეთ აგრეთვე მისი ხელისა და ფეხის გაუთავებელი ტრიალი და თქვენ აღვილად მიჰხედებით, როგორს შთაბეჭდილებას მოახდენდა საზოგადოებაზე მისი გრძელი და სრული სიტყვა, გინდაც რომ ეს სიტყვა ცარიელი ლაპარაკი ყოფილიყო და არავითარი საგანი არა ჰქონოდა სახეში.

ახლა რამდენად ძრიელი იყო ეს სიტყვა, რადგან იგი არ იყო მოკლებული საგანსა, და საგანი ხომ გახლდათ წლიური ანგარიში, რომელსაც ასე უწყალოთ მოექცა ბატონი ლულაძე. მართალია ჩვენი გაზეთი ძალიან ღარიბია, მაგრამ თუ კი წინათვე გვეცოდნებოდა, რომ ასეთს გუნებაზე იქნებოდა ანდრია სოლომონის-ძე და ასეთს სიტყვას ამზადებდა, ჩვენ არაფერს დავზოგავდით, დავიქირავებდით სტენოგრაფსა და დღეს, ჩვენს მკითხველებს, გადავცემდით სიტყვა-სიტყვით, რაც-კი ამ ორატორმა ილაპარაკა. ესლა-კი მეტი ღონე არ არის, უნდა დავიყაბულოთ მკითხველი იმაზე, რომ მოკლედ გადავცეთ მისი ნალაპარაკევი. აი რა თქვა ბ. ლულაძემ:

მე არ მომწონს, რომაო ასე მოკლეთ შეგიდგენიათ წლიური ანგარიშით. გამგეობა მუდამ ერთსა და გაცვეთილს მიზეზს ასახელებს და გვარწმუნებს; რომ ამ გაცვეთილმა მიზეზმა ხელი შეუშალა საქმეშიო. — მე არა მჯერაო. (როცა ამ სიტყვებს ამბობდა არატორი, სულაც არ ეცინებოდა — პირიქით, ძალიან შუბლ-შეკრული იყო). არც ის მომწონს ანგარიშისაო, რომ ასეთ ცარიელ ფრაზებსა ხმარობს — ესა და ეს სკოლა სასიამოვნო სანახავია, ესა და ეს ცუდს ყოფაშია, ამა და ამ სკოლაში ნაკლულევენება ვნახეთ და ღონისძიება მიღებული, რომ ნაკ-

ლი გასწორდესო. კვლავ და კვლავ ვიმეორებ, რომ არ მომწონს ასეთი ლექსებიო და იმიტომ არ მომწონს, რომ საბუთს არას იძლევა ანგარიშიო, რა ნახა სასიამოვნო ბ. რევიზორმა და რა არ მოეწონაო. ან რატომ არ არის დასახელებული თვით ის ნაკლი, რომლის გასწორებასაც გვბრძობდნენო. ან მართლა ნაკლია ის ნაკლი, თუ ვინ იცის, რა არისო. როდესაც დაწერილებით ჩამომითვლის ანგარიში და შემატყობინებს სრულს მდგომარეობას სკოლებისას, მაშინ მეც გავიგებ ყველაფერსა და «ანგარიშთან» ერთად მეც ვისიამოვნებ. რათა გშურთ ჩემი სიამოვნება? რა გენაღვლებათ მეც თქვენთან ერთად დაესტკებ საქმის სიკეთითა და დავმარადე საქმის ურიგობითაო. (ეჟ კი სიცილი მოუვიდა ანდრია სოლომონის-ძეს. ასეთი მახელობა მართლაც და ვის არ გააცინებს და გაამხიარულებს!) ამავე დროს ჩვენი «ანგარიში» გვეუბნება, რომ ოთხმოც თუმანზე მეტი ფული შემოვიდა წინარეხის სოფლის საზოგადოებისაგან სკოლის ხარჯიო, და იმისას კი არას ამბობს, როგორის ხერხით მოახერხა გამგეობამ ამ ფულის აღებაო, იქნება ეხლაც ისეთი დღე დააყენეს წინარეხს, როგორიც შარშან—მიჰგვარეს პრისტავი, დააწიოკეს და აიკლეს სოფელი, თუ რიგიანი ღონე იღონაო. ამაზე არა არის-რა ნათქვამი და კარგი იქნებოდა შეგეტყობინებინათ ჩემთვისაო. (ამ სიტყვებზე-კი, ღეთის წინაშე, სიცილი არ მოსვლია არც ორატორსა და არც კრებას). როდესაც ასე სათითაოდ გვარჩია ანგარიში, მიუბრუნდა გამგეობასა და უნდა გენახათ, რა დღე დააყენა: ეს გოგებაშვილის წიგნთა გამოცემა მაოცებს მე. გამგეობას უნდა დაებეჭდა 20 ათასი ცალი, მაგრამ ფული არა ჰქონდა და ვერა ჰბეჭდავდა. ამ დროს მოდის გოგებაშვილი და ეუბნება გამგეობას—მე თანახმა ვარ, დაჰბეჭდეთო, და გამგეობაც ჰბეჭდავდა. რათა?.. რათა?.. რათა ჰბეჭდავს, გეკითხებით მე თქვენა. რათა ჰბეჭდავს, როდესაც თავისი სარკებლობა უნდა დაიცვას და არა გოგებაშვილისა!.. მე ეს სრულებით არ მომწონს. ეს რალაც ნათელ-მირონობა გამოდის... აბა ახლა მიპასუხეთო და.. დაჯდა ორატორი. მხიარულება გაიშალა დამსწრეთა სახეზე. ბედნიერ ორატორს აუტყვის ხანგრძლივი ტაშის კვრა, მაგრამ ანდრია სოლომონის-

მე იქამდე დაჯერებული იყო, რომ ასეთი მოწონება და ტაში ეკუთვნოდა მის სიტყვასა, რომ თავიც არ დაუკრავს საზოგადოებისათვის და მადლობაც არ გადაუხდია.

რა საჭიროა, ბატონებო, თავის დაკვრა. საზოგადოება ისეც მადლობელი იყო ახალგაზნად ორატორისა, რომ ასე აცინა და ახარხარა ყველანი. არც ერთს თეატრს ამდენი არ უცი-ნებია საზოგადოება, როგორც ბ. ლულაძის სიტყვამ აცინა და ამხიარულა.

ამას კი ვერ დაემალავთ, რომ თითქმის ყველაფერში სიტყვა მოუჭრეს ამ სასტიკს წვევრს «საზოგადოებისას.» უთხრეს, რომა არსად არ იბეჭდება წლიური ანგარიში მაგრე ვრც-ლადაო, როგორც ბ. ლულაძეს უნდაო, რომ მაგოდენა ანგა-რიშის დაბეჭდას მოუხდებოდა სამოც თუთმამდე ფულიო. მდიდ-რებიც რომ ვიყვნეთ, შაშინაც-კი არ დაეხარჯავთ მაგდენს, რადგან წყალში გადაყრილი იქნებოდა. ხოლო ვისაც უნდა შე-იტყოს ვრცლათ საქმის გარემოება, მობრძანდეს და გადასინ-ჯოს გამგეობის ქალაქდები, რომელიც არავისთვის არ არის დამალულიო. ბ. გოგებაშვილმა სულაც არავითარი უკმაყო-ფილება არ გამოაცხადა, რომ ასე წარამარად იყო ხსენებული ახალგაზნად ორატორის მიერ. პირიქით სულ ღიმილი მოსდიო-და ტუჩებზე, როდესაც პასუხს აძლევს წიგნების შესახებ: რაც მეტს დამიბეჭდადენენ, იმდენი მეტი ხარჯი მოუყიდოდა საზო-გადოებას და იმდენად მომეტებული მოგება დარჩებოდაო. მა-შასაღამე, სრულებით ჩემი ჯიბის საქმე იყო, რომ მე ნაკლებ დავეჯერდიო და რა ნება უნდა ჰქონდეს ვისმე მისაყვედუროს, რატო მომეტებული მოგება არ მივაქვსო.

კრებას ყოველივე ესეები ჭკვაში დაუჯდა. ამ ამბავმა გა-ცხარა ჩემი ორატორი და სიცხარეს ის მოსდევდა, რომ სრუ-ლებით გამწარდა პირველი შთაბეჭდილება და მოწონება მისის სიტყვისა. თავისი ბრალია, ვინ რა ჰქმნას აქა აი, კარგს მა-შინ იზამდა ორატორი, რომ, გაათავა თუ არა ჩინებული სიტ-ყვა, ამდგარიყო და წასულიყო სახლში. მეგრე ვის რაც უნდა ეთქვა, რალაში ენადღებოდა!..

ამის შემდეგ თავი იჩინა ბ. მთვარელიშვილმა. მთელი ერთი-

საათი გველაპარაკა იმაზედ, რომ საჭიროა ორ-გვარი ანგარიში; — ერთი პატარა — დაბეჭდილი, და ერთიც — ხელთნაწერი, მაგრამ ისეთი დიდი; ისეთი ვრცელი და ისეთი უზარმაზარი, რომ ყოველი სკოლის ამბები სულ იყოს შიგ მოთავსებული, რომ ყოველი ნაბიჯი ყველა მასწავლებლისა და ყველა შეგირდებისა შიგ იყოს გამოყვანილიო. ეს ანგარიში კრების დროს სტოლზე უნდა იყოს უთუოთაჲ, რომ ყველას შეგვეძლოს ვნახოთ, წლის განმავლობაში რამდენი ნაბიჯი გადუდგავს ან მასწავლებელს და ან მოსწავლესაო. ამასა ლაპარაკობდა ორატორი, მეტს არაფერს, მაგრამ მთელი საათი მოანდომა, იმიტომ რომ ხან თავიდან მოჰყვებოდა ამ სიტყვებსა და ბოლომდე გავიდოდა, ხან ბოლოდამ დაიწყებდა და თავში გავიდოდა, ხან შუაწელიდამ აჰყვებოდა ზევით, მერე ჩამოჰყვებოდა ქვევით, და ასე დიდი ხანი მოანდომა ამ პატარა წინადადებას.

თქვენი მტერი, თუ საზოგადოება მიიღებდა ამის აზრსა. თუმცა წინადადება ასეთი პატარაა, მაგრამ ისეთი დიდი წიგნი კი უჩრია კრებასა, რომ იმისი სტოლზე დადება შეუძლებელი იქნებოდა — ან სტოლი ვერ უდგნობდა მის სიძიმეს, ან თუ რკინისას გააკეთებდნენ, იმოდენა ადგილს დაიქერდა, რომ გამგეობის წევრნი ზედ თუ შესხდებოდნენ ამ წიგნზე, თორემ აღარ გამოჩნდებოდნენ სრულიად და წიგნის უკან იქნებოდნენ დამალულნი.

ასე თუ ისე კრებამ მიიღო წლიური ანგარიში და აგრეთვე იკისრა თვეში სამი თუმანი აძლიოს «საზოგადოებამ» წინამძღვარიანთ სკოლას.

უცნობი.

ოზლუმის სიძლარა.

ნიადაგ კივლით კარა-კარს,
 ნიადაგ ზვიტირდებით;
 მშიერ-ტიტკუნია, ბეჩაყნი
 ნიადაგ ზვიბირდებით:
 უმწკო, უმატრონონი

ნურავის გაგიკვირდებით!
 ფეხნი გვჭან კვლით ნაშაშრნი,
 თმები გაგვბმია ბირკებით.
 კანნი ჭართ, თქვენი ჭირიძე,
 ნურავის გაგიკვირდებით!
 მძა ლაშქარში მოგვიკვლეს,
 დედა ტყვედ წაიყვანესა,—
 წაგართივს ლეგის შვილებმა,
 დაღისტანს გადაიყვანეს.
 გაგვიტიალეს სახლ-კარი:
 ბანად გვაჭკვს ტყე და ველა;
 საბნად ფოთოლი გვეხურვის,
 ლეობად გვიგაჟ ლელია.
 ნურავის გაუკვირდება,
 მძაო, რბლობა ძნელია!..
 კარამა გული შეკამა,
 ძალ-ღონე გამოგველია!
 არა ჩანს ჩვენი ჰატრანი,—
 რბლების დამფარველია.
 რად გაგვანინე, უფალო,
 თუ ამ დღეს მოგვსწრობოდიო;
 თუ კი აღდგომას სსვათავით
 ჩვენაც ვერ დაგვსწრობოდიო?!
 სხვანი ჩაიციენ ჭრელ-ჭრულსა
 ვანდთავით აყოვდებიან,
 ჩვენ-კი ტიტველას ხორცზედა
 ვბენრები აგველოვდებიან.
 საშიხღარნი ვართ, რო გენახვენ,
 ეველანი მოგვშორდებიან.
 უბედურებამ მოგვასწრო,
 როგორაც ნისღმა წეროთა..
 არ ვიცით სადღა წავიდეთ,
 ვის არე-მარე ესთულოთა;
 ვინ შავიბრალებს, ვინ გვიშეკვს
 ბეჩავთ სმელთ ანწლის ლეროთა!?

ვაჟა-ფშაველა.

დათვმა დაქორწილა

კომედიის ერთ მოქმედებათ

ვიმპრორ პრილუპინსა (ალექსანდროვისა).

მოქმედნი პირნი:

სვიმონ ანდრეიჩი გრიბოვოვი } ძმანი, მემამულენი.
 ივან ანდრეიჩი გრიბოვოვი }

ელიზავეტა დიმიტროვნა (იგივე ლილია), მათი დისწული.
 პავლე თეოდორიჩ ბარსოვი—ახალგაზდა მასწავლებელი
 სოლოლოვისა, გიმნაზიაში.

(მოქმედება სწარმოებს სოფელში, გრიბოვოვის მამულში; დიდი ქა-
 ლაქის მანლობლად).

სცენა წარმოადგენს პატარა სასტუმროს ყვევილებით მორთულს
 ოთახს. მარჯვნივ ფანჯარაა და კარი, რომელიც ბაღისაკენ გა-
 დის. მარცხნივ მეორე კარი. აენსცენაზე, მარცხნივ სდგას პა-
 ტარა ტაბლა (სტოლი) და სამი სკამი.
 (ლილას თეთრი კაბა აცვია, შემოდის მარცხენა კარიდან, შე-
 მოაქვს ყაფა და სდგამს ტაბლაზე. ერთ წამს შემდეგ შემოდის
 ბაღიდან ბარსოვი.

გამოსვლა I

ბარსოვი. ელიზავეტა დიმიტროვნა, მე ..
 ლილია. (შეშინებული) ას!.. გადი აქედამ! გადი! გადი!.. (ბარსოვი
 იმ წამსვე გაქტვება) ფუ! როგორ შემსინან იმ შეჩვენებულმა.
 ბარსოვი. (მოადგება ფანჯარას) თქვენ სომ მარტო ხართ?
 ლილია. რათ მობრძნდით?
 ბარსოვი. თუ თქვენ მარტო ხართ, მაშ... (ფანჯარას მოჭორო-
 დება და ისევ კარებიდამ შემოდის)
 ლილია. მე თქვენ გეუბნებით გამკაცლეთ აქედამ,— მე სომ გი-
 ბრძანე ფანსატურში დამიყადე-მოთქი!
 ბარსოვი. იქ კარახანა ჭბზუის და შეჭმას მიპირებს.

- ლილია. ახა თქვენზედ, ნეტავ შეტყობოდა მაგ ურჩობისათვის.
- წადით თორემ საქმეს წახსდნით: ესლავე ჩემი ორივე ბიძა შემოკლენ აქ ყვავის დასალევათ; სომ ჰხედავთ, ყუავ მოვიტანე! ბარსლოვი. მე მგონია, თქვენ ტყუილად მისტუმრებთ აქედამ.
- ლილია. ოჰ, ძანსო ზეცისანო! მოდი ესლად და აუხსენი ამას...
- ერთი მითხარით, ჩემი ბიძები მოხუცნი არიან თუ არა?
- ბარსლოვი. დიას, მოხუცნი არიან.
- ლილია. მეძმე, ავად რომ გახდნენ, სომ ცუდია?
- ბარსლოვი. კსთქვათ.
- ლილია. რამე უცნარ აღელვებს, ან მოულოდნელ ამბავს შეუძლიან ჩაგდოს ისინი ლოკინად.
- ბარსლოვი. კარგი, მეძმე?
- ლილია. რაღა კარგი, ნეტავ კარგი ხქ რა ჰქნასთ?
- ბარსლოვი. მე არ ვამბობ კარგია ავადმყოფობა მეთქი; მე თქვენ გეთანხმებით.
- ლილია. მამსადაძმე...
- ბარსლოვი. მე არ შემიძლიან ისინი ავადმყოფთა. მე სადაურთ აღელვებს ვარ მათთვის?..
- ლილია. ახ, ღმერთო ჩემო! რა ჟინიანი რომ არის... მომკლავს მე მაგ...
- ბარსლოვი. სჯობს ისე იმათ ვეკლავფერი მართლა უთხრათ, მაშინ არც საქმის დათარგვა იქმნება საჭირო და არც არაფერი... აი, ბიძა ჩემო, მე გაჯიჯანი სეირნობის დროს ტყეში, გამინახიას მასწავლებელი თქო, რომელიც ზოლოლოგას ასწავლის-თქო... შემდეგ კიდეე ჩვენი ქალაქის თავთან შევკვდი-თქო...
- ლილია და კიდეე სხვა-და-სხვა? რომ ბაღის ბოლოში ერთმანერთს სიყვარული შეგვიტყობ-თქო, ესეც ვუთხრა? ერთი სიტყვით, ვეკლავფერი ვუთხრა?
- ბარსლოვი. არა, ეს შეიძლება ჯერ-ჯერობით დაგვილოთ.
- ლილია. რამდენჯერ მითქვამს მე თქვენთვის, რომ ჩემ ბიძებს გაგიყუბით უყვარვარ და უკველ ჩემ მოქმედებას იტყვით შეჭურუბენ. მაგალითად, იმათ რომ ვუთხრა ვისმესთან უბრალო შესკვდრა, მაშინაც ცხვირს აბზუებენ, აბზუწყებიან და სამი დღე ახლო არ მიმიკარებენ, და ასე უცნოვ სხალში ახალგაზდა გა-

ცი რომ წარუდგინო, ხომ... მერე კიდევ თქვენსთანა...
(უნებელიად გაიღიმებს) მაგრამ თქვენ თუმცა ბრწყინ ხართ,
მაინც არა გიშავსთ-რა.

ბარსოვი. ახ, ლიზავეტა დიმიტროვნა, ეს რომ სხვას ეთქვა, ყუ-
რადღებებსაც არ მივაჭრეკვდი... მაგრამ თქვენ, თქვენისიტყვები...
ნეტავ იცოდეთ, რა სასიამოვნოთ დამჩნა მე ეს.

ლილია. ნუ თუ კიდევ იტყვით, რომ თქვენ ჩემის ბიძების აღმა-
შფოთებული არა ხართ? ხართ, განა?.. რასაკვირველია ხართ...
ისინი მაშინვე შუბლს შეიკრავენ და მოიღრუბლებიან, თითქო
ზეთი დაუღვიათო. და მეც არ შემიძლიან ამას ვუყურო,
მე თვითონ მიუვარს... მე დაგზინდით, რომ დღეს იმით გა-
განცნობთ-მეთქი, მამ გამიცანეთ...

ბარსოვი. მოგიტანეთ რაიმე?

ლილია. მოგიტანე.

ბარსოვი. რა?

ლილია. მე კიტყვი, მხოლოდ — წახვალთ თუ არა ესლავე?

ბარსოვი. გძლეკთ პირიბას.

ლილია. მე იმით დავარწმუნებ, ვითომც მე თქვენ განსცდელისა-
გან დამისენით... სულ ერთია, რაც უნდა იყოს... მამ ესლა
წადით აქედამ, წადით!... (მოაბრუნებს და ზურგში ხელს
წაჭკრავს).

ბარსოვი. აი ჭეშმარიტი სიყვარული როგორ გვეხერობა: პირ-
და-პირ ზურგში ხელსა მკრავს... (გადის).

ლილია. რა ჟიუტი!

ბარსოვი. (ფანჯარაში გამოჩნდება) ლიზავეტა დიმიტროვნა?

ლილია. კიდევ!! რა ნაირი მობურება სცოდნია...

ბარსოვი. ნება მომეცით აღვუჭდო...

ლილია. რა!

ბარსოვი, ხელი მომეცით... მსურს გაკოცოთ ხელსეგდ...

ლილია. თქვენ რა დაგემართათ დღეს? ნუ თუ, მაშინაც კერე მა-
წკალებთ, რო შემართათ?

ბარსოვი. უუჭველად.

ლილია. (გაჟვარებული) მამ მე თქვენ... მე თქვენ... (იცვლის
კილოს) მაკოცეთ ნჭარა და გამეცადეთ... (აწვდის ხელს).

ბარსოვი. (ეღერსება ლილიას სულზე) თავფლას ნამდვილი, ლი... სურნელაუნა ცაცხვის თავფლას ეს ჰატარა სპეტაკი სული... შენ ხარ ჩემი საშიში ხაფანგი; მე ვეღარ დავასწევ თავს შენის სულიდამ... ვერას დროს ჩემ სიტაცსლეში ვეღარ წაგვივალთ... (ხარბად ჰკოცნის სულზე).

ლილია. (გამოსტატებს სულს) გუჟოფათ, წადით!.. აგერ ისინიც მოდიან. (ბარსოვი, გადის; მარცხნივ შემოდის ივან ანდრეევიჩი გრიბოვოვი).

გამოსვლა II.

ივან ანდრეიჩი და ლილია, შემდეგ სვიმონ ანდრეიჩი.

ივან ანდრ. (გახერხება გაშტერებული) ეს რა ამბავია?... რა ამბავია?... ესლა განა წამთარია?... ეს თოჯლი საიდგან განხდა აქ... დილა მშვიდობისა ჩემო ძვირფასო.. (ჟერ შორიდამ ანმაცუნებს ტურებს, შემდეგ ჰკოცნის ლილიას) სვიმონ ანდრეიჩი ჟერ კიდევ არ გამოსულა?... ჟერ არ ამდგარა განა?... აი ის ძილის გუდა! ძილის გუდა... მოიცა, როგორ დაცვინო მე იმას...

ლილია. (ბაღნისკენ იტქირებს) მოითმინე, ბაბა ჩემო... შეესხდე... აი ის ბაღშია... ბაღში შესულა... როგორ ვერ შეესხნი!

ივან ანდრ. სს... ერთი გავესუძრები... (იმალება სავარძლის ქვეშ; ბაღიდან შემოდის სვიმონ ანდრეიჩი გრიბოვოვი).

სვიმონ ანდრ. გამაფრთხობა, ჩემო სულის კადობნო, ჩემო სიტაცსლე... (ჰკოცნის) ივან ანდრეიჩი აქ არ არის?... ნუ თუ აქამოდე არ ამდგარა?... აი ის ძილის გუდა, ისა!... (ივანე ბუყის ხმასე დღერის დილის რეჟრეჟს, რის შემდეგ გამოდის სავარძლიდან. სვიმონ ანდრეიჩი ჰატავს აქლეს სამხედრო კაცით)

ივან ანდრ. აგრე ადრე რა მიწყისის გამო ჩასულხართ ძალულად ბაღში?

სვიმონ ანდრ. ეს დიდი საიდუმლოა... ესლავი გამყვანდება. დამივლეთ ყური...

ივან ანდრ. უსათუოდ ან რაიმე ეშმაკობა ჩაგიდგია გულში ჩემსე, ან რაღაც მზაკვრობას მიმზადებ.

სვიმონ ანდრ. ამ დღეებში მე შევნიშნე, რომ ერთ ვარდის ბუჩქსედე ვარდი იშლებოდა... სოლო ისე ჩამალულიყო მწვანეში, რომ თითქმის ვერც-კი შევნიშნავდი... მე უფრო დაკაფარე ფოთლები, ისე რომ არავის არ ენახა და მას აქეთ სულ თვალს გადავკნებ... კრინტს არ ვიღებ.

ივან ანდრ. კარგი, კარგი... ვგრძნობ, ვგრძნობ, ვგრძნობ!!

სვიმონ ანდრ. გუშინ სვლამის განსე—ვარდი მთლად გაშლილიყო... დილას ჩუმიად გამოვიზარე სასლიდამ, მოვსწვივებე და აგერ მოვატანე ვიდეც... (ჯობიდა ამოიღებს ვარდს) ჩვენს მხეს, რომელიც ჩვენ გაათბობს და გვასხარებს... ვირველი გაზაფხულის ვარდი (ამდეკს ლილიას).

ლილია. გამადლობთ საყვარელო ბიძა! (ჭკონის ბიძას, შემდეგ დადგება მარცხნივ და დაიწვობს ვარდს გულსედე).

ივან ანდრ. მე ვგრძნობდი ძმაო, რომ შენ რაღაც დამცირებებს მიზიარებდი.

სვიმონ ანდრ. ივანე! როგორ გეკადრებს ამისთანა სიტყვები!?... განა არ შეიძლება იგივე სხვა სიტყვებით გამოისახოს?

ივან ანდრ. დამცირებ, ძმაო, რაც გინდა დაარქვა,—მანც დამცირება იქნება. ეგრე ცბიერი ქცევა შეიძლება განა!... შენ გსურს... შენ გსურს შემარცხვინო ამ ქალის წინაშე... რომ იმას ვარდი აქვსო, მე-კი... (მღერის უწინდელებს) ხელ-ცარეული შემოველ!... ეს ისეთი სიმდაბლვა...

სვიმონ ანდრ. მე არ მინდოდა შენი შეურაცხყოფა ივანე, ღმერთმანა არ მინდოდა...

ლილია. კმარა, ნუ ჭმხუბობთ!—ღვთის გულისათვის ნუ ჭმხუბობთ... ამისთანა მშვენიერი დილია და თქვენ-კი გსურთ მწვენილობა... მე ვიტიარებ... შერიგდით ესლავ, თორემ ვაგიტრევი... (ივანეს) ბიძა ჩემო!... ხელი... ხელი მიეც ჩქარა...

ივან ანდრ. (ხელს ამდეკს სვიმონ ანდრეისს) ეგრე შერცხვენა...

(შემდეგი იქნება)

შესვლა.

საწყალი ფეიქარა იხრება, მადი ამოკატეკ — დავისნი, ოდეს-
 მუ კეთილად მომიგონებს — სიკეთეს გადამხდის.

ს ი კ ე თ ე გ ა ნ ა უ ს ა ჯ ა .

ნასუთ რას მიშვრება ეს ფეიქარა?! მადლობის მაგიერ ისეთს
მასკში გამაბა, რომ სიკვდილის მეტი ჯარა დამრჩენიარა.

იზავ-არაქანი კროზით

ლესინგისა.

(გაგრძელება).

ვირი და მონადირეს ცხენი.

ერთხელ ვირი დაენახლევა მონადირეს ცხენს: გაქცევაში თუ არ გაჯობე, შენსათვის მაინც გავიქცევიაო. სანახლეო, რა თქმა უნდა, სამწუხაროდ გათავდა ვირისათვის, რომელიც ყველამ სასაცილოდ აიგდო.

— «ებლა-კი მესმის, რაშია საქმე» სთქვა ვირმა. — «რამოდენიმე თვის წინეთ ეკალი შემესო ფეხშია, რის გამოც ებლაც მტკიცეა, უსათუოდ იმან შემეშალა ხელია...»

— «გთხოვთ მომიტევათ», უთხრა ერთხელ მქადაგებელმა — მსმენელთ, — «დღევანდელი ქადაგება არც იმოღწეოდ საფუძელიანია და არც იმოღწეოდ მიმზიდავი, რამოდენადაც ეს მოსალოდნელი იყო. ხომ ხედავთ რა ნაირად მაქვს ხმა წასულიო?»

■ ვით განიხივეა ის ვირი და იმგვარი ორატორი? — იმით, რომ ვირს ფეხი სტკიოდა და მქადაგებელს — ყელი.

რედაქტორა და გამომცემელა ალ. ნეპინიძე.